

21 listopada 2025

Ogólnopolska konferencja naukowa „Żeromski OdNowa” - transmisja online

Trwa trzydniowa ogólnopolska konferencja naukowa „Żeromski OdNowa. Co się stało z tym dziedzictwem?”. Zapraszamy do udziału oraz do oglądania transmisji online! To wydarzenie ma szczególny charakter w 2025 roku, który Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ogłosił Rokiem Stefana Żeromskiego, upamiętniając 100. rocznicę śmierci autora *Ludzi bezdomnych*.

Stefan Żeromski to pisarz, który ukształtował społeczne i narodowe myślenie wielu pokoleń Polaków. Jego utwory, począwszy od debiutanckich opowiadań, aż po ostatnią powieść *Przedwiośnie*, były masowo czytane, zwłaszcza przez polską inteligencję. Spotykały się z entuzjastycznymi pochwałami, a jednocześnie wywoływały żywe dyskusje i prowokowały do polemik.

Trudno przecenić rolę twórczości Żeromskiego w życiu społeczeństwa polskiego w okresie zaborów, w czasie Drugiej Rzeczypospolitej i w Polsce Ludowej. Przynajmniej od lat 90. XX

wieku obserwujemy jednak stopniowe usuwanie Żeromskiego z głównego nurtu polskiego życia społeczno-kulturalnego. Wydaje się, jakby autor *Popiołów* stracił czytelniczą atrakcyjność, nie pasował do współczesnych wyzwań cywilizacyjnych. Nadal obecny w lekturach szkolnych i w refleksji literaturoznawców, niemal nie uczestniczy w publicznej debacie na tematy tak dla jego pisarstwa ważne, jak pojmowanie powinności obywatelskich, rozumienie patriotyzmu, znaczenie inteligencji twórczej.

Rok 2025, ustanowiony przez Sejm RP „Rokiem Żeromskiego”, chcielibyśmy wykorzystać jako okazję do podjęcia ważnej i potrzebnej rozmowy o społecznym i kulturowym dziedzictwie Stefana Żeromskiego. Postawić pytanie o to, co stało się z jego dziełem, dlaczego wydaje się literacko i ideowo anachroniczny. Zachęcić do dyskusji, czy to Żeromski nie pasuje do dzisiejszych czasów, czy może my utraciliśmy zdolność aktualizacji jego myśli. Mamy nadzieję, że konferencja stworzy też okazję do przypomnienia sylwetki najwybitniejszego badacza życia i twórczości Żeromskiego – Zdzisława Jerzego Adamczyka, który niemal wszystkie swoje prace badawcze poświęcił autorowi *Ludzi bezdomnych*.